

# NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

## Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 13.  
TELEFON STEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG STEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

## Politika zaradi mandatov.

Ce kdo vpraša slovenske volilce, kaj ga najbolj teži, potem bo 90 odstotkov volilcev odgovorilo, da previsoki davki. In če bi vpraševali slovenske volilce še nadalje, potem bi dobili za odgovor, da ne zahtevajo nobene stvari tako, kakor da je že enkrat konec neenakomernega obdačenja, da je Slovenija enakopravna obdačenja, da se neha korupcija in samoupravna in da se neha korupcija ter mrtvilo v vladnem delu.

To bi sporočili vsi volilci brez izjeme svojim poslancem, če bi jih ti seveda vprašali za mnenje in to so politična vprašanja, ki bi morala dati smer slovenski politiki.

Niti enega volilca pa ne bi našli, če izvajamo jesdearske priganjaje, ki bi dejal, da ga teži »klerikalizem« ali »liberalizem«, ker je eno ko drugo le tuja navlaka, za katero naš narod nima nobenega zmisla. Vseeno pa se hoče ravno na podlagi teh importiranih gesel razjediniti naš narod, da bi razpčljen pozabil na svoje glavne zahteve in potem izvolil za poslance one, ki znajo najbolj kričati o klerikalni, oziroma o liberalni nevarnosti.

Čisto navaden lov za mandate je zato sedanja propaganda esdeesarjev za ustanovitev napredne fronte. Naravnost tiptična je za našo SDS ta propaganda. Vselej, kadar je SDS na danci, kadar nima nobenega upanja, da bi se prisilnila v vlado, se pojavi njena propaganda za napredno fronto. V Beogradu so namreč vendar enkrat spoznali, da je naša SDS ravno tako nesposobna premagati SLS, kakor je šestletno preganjanje radičevcev s strani Pribičevića HSS samo okrepilo. In da bi Beograd zopet enkrat premetili in dobili od njega mandat za strankarsko izkoriščanje Slovenije, kriče, da se vsi naprednjaki združujejo pod vodstvom SDS v napredni fronti in da bo ta fronta čisto gotovo pokopala klerikalce.

Zakaj esdeesarjem ni prav nič za napredno fronto, nad katero ne bi oni komandirali, njim je samo za fronto, ki bi bila absolutno v njih službi in zato istočasno, ko propagirajo napredno fronto, tudi najvehementnejše napadajo voditelje »naprednih« strank. Še nikdar ni »Jutro« poslanca Pucija tako vehementno napadalo, kakor ga napada sedaj, ko kliče njegovo stranko v napredno fronto. Ze samo to dejstvo odkriva jasno, da ima SDS samo nečedne pamene, da hoče z izigravanjem napredne misli vzeti gosp. Puciju volivce, da bi bil potem mandat g. Žerjavu tem bolj siguren. SDS pač ve, da bodo prihodnje volitve za SDS mnogo bolj nevarne, ko prejšnje, zakaj nobenega upanja ni, da bi bila SDS zastopana v volivni vladi. Kar bi SDS izgubila s tem, da ne bo imela volivnega aparata v rokah, to naj nadomesti z dezertirji iz SKS, ki bi zaradi prazne »naprednosti« zatajila vsebinsko bogato kmetijsko misel. To je ves račun SDS.

Ta račun pa je še zlasti jase, če se spomnimo, da SDS ne drži niti najbolj slovesno dane besede in da se je s svojimi metodami že davno uvrstila med najbolj reakcionarne stranke.

Vaba za teličke, da govorimo v dialektu g. šefa SDS, je esdeesarska napredna fronta in slovenski kmet bi pljunil na svoj ponos, če bi tej vabi nasedel. Polovica zadnjega »Uradnega lista« je izpolnjen s samim dražbenimi oklici in v tem dejstvu je kašipot za slovensko politiko. Kako rešiti Slovenijo pred gospodarskim propadom, to bi morala biti skrb vseh strank, ne pa da s strankarskimi boji razbijejo enotnost naroda in tako oslabe narodno silo. Za slovenski narod je v sedanjem trenutku presneto vseeno, kako si stranke razdele njego-

## Ljuba Jovanović napoveduje boj do konca.

NJEGOVO PISMO PRIJATELJEM V DALMACIJI.

Zagreb, 22. aprila. Današnji »Jutarnji list« objavlja iz Splita pismo Ljube Jovanovića ki ga je poslal svojim prijateljem v Dalmaciji. V tem pismu se izraža Ljuba Jovanović o Pašiću in o razmerah v stranki. Med drugim pravi, da je moral zaradi poslednjih dogodkov zavzeti stališče, ki bo morda imelo težke posledice za stranko. Moje postopanje je posledica mojega prepričanja, da je sedaj zadnji čas, ko je treba izvršiti svojo dolžnost do države in stranke in da bi slabo delo radikalnih ministrov v vrtincu, ki jih neizbežno čaka, ne potegnilo za seboj cele radikalne stranke ali pa mogoče še oškodovalo kako važno ustanovo v državi.

Beograd, 22. aprila. Ljuba Jovanović,

Vlajko Kosić in Velja Vukičević in njih pristaši nadaljujejo borbo proti korupciji. Oni gredo tako daleč, da trde, da v tej borbi vobče ne bodo popustili, dokler se ne odpravi korupcija, ker nima nihče pravice, da bi blatil z raznimi koruptivnimi aferami ugled države in stranke. Zvedelo se je, da je poslal Aca Stanojević pismo eni in drugi skupini, da pomiri Nikolo Pašića in Ljubo Jovanovića. V isto svrhu so imele konference, ki so se vršile te dni pri predsedniku vlade Uzunoviću. A tudi Uzunoviću, kakor se doznava iz predsedništva vlade, še ni uspelo, da bi dosegel kake pozitivne rezultate.

## Pred odločitvijo v HSS.

Zagreb, 22. aprila. Včeraj so prispeli v Zagreb mnogi zastopniki hrvatske seljaške stranke na današnjo sejo hrvatskega seljaškega kluba, ki se vrši v Seljačkem domu. Ponoči je prispelo še nekaj zastopnikov, med tem ko se zadnja skupina pričakuje za danes dopoldne. Ko pridejo zastopniki stranke v Zagreb, gredo v Seljački dom, da se sestanejo s predsednikom stranke St. Radićem.

Vodstvo stranke HSS je zbrano in se posvetuje o politični situaciji. Sincči je bila konferenca vodstva in došlih zastopnikov. St. Radić ne daje nikakih izjav pred tem sestankom, a tudi člani vodstva so rezervirani. Ze dva dni se ne dajejo nikake informacije novinarjem, ki v pričakovanju sklepov iščejo informacije na vse strani. Seja kluba bo morda zaključena še dopoldne, tako da bi lahko nekateri poslanci odpotovali s popoldanskim brzim vlakom. O tej seji bo izdan za javnost komuniké.

## V ZAGREBU NE BO PRESENEČENJ.

Beograd, 22. aprila. Današnji sestanek Hrvatskega seljaškega kluba v Zagrebu zanima vso politično javnost. Vsakdo se sprašuje, kako bo poteklo posvetovanje v Zagrebu. Najzanimivejše pri vsem tem v nervoznem pričakovanju pa je to, da ni pričakovati, da bi se danes v Zagrebu dogodilo kaj senzacionalnega. Vsaj izjavlja celo Sv. Pribičević, najbolj načelen in trdovraten nasprotnik Štefana Radića, da se bo pretežna večina poslancev HSS izrekla za Radića. Potem so res vse nasprotné prognoze neosnovane.

Vesti o ostrih merah proti Štefanu Radiću se dozdaj niso uresničile. Pamet je prevladala pri opreznih radikalih, da niso zažgali vseh mostov za seboj. Mesto tega je bilo napovedano objavljenje neklih senzacionalnih dokumentov, ki bi služili kot dokaz, da Radić ni iskreno izvajal politike sporazuma in da je še vnaprej vzdrževal zveze z Moskvjo. Dr. Nikić in Boža Maksimović urejata listine, ki naj bi čitno imele nalogo vstrašiti poslance HSS, da se zopet uporabi proti njim »obznana«.

Tudi vlada je, kakor se zdi, spoznala,

vih pičlih 26 mandatov, odločilne važnosti za naš narod je samo še, kako bo vrženih teh 26 mandatov na tehniko, da bodo čim več veljali in da bo davčne preobremenitve Slovenije konec. In zdi se nam, da ne more biti Sloveniji v škodo, če bo v njenem boju naslonjena na Hrvate, kakor smo tudi prepričani, da bi bilo Sloveniji samo v korist, če bi bila SLS naslonjena na srbsko stranko.

Kako stoprocentno uveljaviti slovensko politično silo, to je problem slovenske politike. Odprto pa je pri tem še

da skupina dr. Nikića ni spravila skupaj potrebne parlamentarne večine in torej ni izpolnila mandata, ki ga ji je poveril drugi ustavni faktor. Z drugimi besedami: ta skupina se nahaja pred logično posledico, da vrne mandat, ki ga ni izpolnila.

G. Uzunović se trudi, da dobi potrebno večino ter se je včeraj razgovarjal z dr. Kulovcem, namestnikom dr. Korošca. Dr. Kulovec o tem razgovoru ni hotel dati nobene izjave.

Ko je bil tako včeraj v politiki dan pričakovanja, se je ta zastoj porabil v svrhu razčiščenja korupcionističnega materiala, ki je zadnje prišel na dan. Glede afere Standard Oil Compagnie se vrše cele polemike. Znano je, da je direkcija tvrdke skušala vso afero prevaliti na dr. Pečarja. Ta pa se brani in s svoje strani dokazuje pravilnost svojega postopanja. Pa tudi če bi bil dr. Pečar kaj zagrešil, ne more biti zanj odgovoren Radić, ki so ga hoteli s to afero zadeti. Končno je tudi bivši trgovinski minister dr. Krajač preko »Politike« pozval bivšega finančnega ministra dr. Milana Stojadinovića, naj glede na svojo izjavo pove konkretna dejstva, da mu bo mogel konkretno odgovoriti.

## OSIJEŠKA ORGANIZACIJA HSS ZA ŠT. RADIĆA.

Osijek, 22. aprila. Organizacija HSS je imela sestanek, na katerem je bilo sklenjeno, da ostane na strani Št. Radića. V tem smislu je dobil navodila narodni poslanec Zimmer za nadaljnje ravnanje. Zimmer je podal včeraj izjavo v listu »Die Draue«, s katero demetira vesti, da bi bil pristopil skupini dr. Nikića.

## POLJSKO-RUMUNSKA POGODBA.

Bukarešta, 22. aprila. Včeraj je bila objavljena poljsko-rumunska pogodba, ki obsega 8 točk o vzajemni obrambi proti napadom, dalje o teritorialni in politični neodvisnosti ter o prepovedi sklenjanja pogodb z drugimi državami brez predhodne obvestitve druge pogodnice.

vprašanje, če je boljše, da je vsa Slovenija ena fronta, ali pa je boljše, da se ravnamo po znanem izreku, da je treba ločeno marširati, pa skupno udarjati.

Napredna fronta in slične predvojne ropotije pa so samo primerne za lov za mandati, ki pa s pravo politiko nima nobene zveze.

Mnogo škode nam je že naredila žalostna politika zaradi mandatov in mnogo sramote nam je že prinesla. Ali pa res še ne zadosti, da bi jo sedaj nekateri hoteli zopet nadaljevati?

## Sustanek med dr. Krajačem in dr. Nikićem.

Beograd, 22. aprila. Včeraj dopoldne je imel dr. Krajač v narodni skupščini sestanek z Ljubo Jovanovićem. O sestanku nista podala ne dr. Krajač in ne Ljuba Jovanović nobene izjave, vendar pa se splošno sodi, da je bil sestanek velikega političnega pomena.

Popoldne pa se je sestal dr. Krajač z dr. Nikićem. Sestanek je trajal precej dolgo in še po setanku sta se dr. Krajač in dr. Nikić dolgo sprehajala po Knez Mihajlovi ulici.

Sodi se, da je imel sestanek ta namen, da pride do pomirjenja med radičevci.

Pričakuje se, da bi mogla današnja seja HSS v tem oziru pomeniti naravnost senzacijo.

## UZUNOVIĆ ZA SPORAZUM S HSS BREZ ST. RADIĆA.

Beograd, 22. aprila. Včeraj po seji ministrskega sveta je izjavil Uzunović novinarjem: »Po sili razmer moramo zavzeti stališče čakanja.« Nadalje je Uzunović rekel, da bi bilo boljše, ako bi se več govorilo o političnih vprašanjih, kakor pa da se je prešlo na drug teren.

Po pisavi časopisja izgleda, da je vse ono, zaradi česar je prišlo do preloma, stopilo v ozadje in da so stopila v ospredje vprašanja o aferah. Za stvar samo bi bilo boljše, ako bi se na današnji seji v Zagrebu razpravljalo o stvarih, ki so dovedle do te situacije in da se želi nadaljevati politika sporazuma, v prvi vrsti s HSS in da klub posveti vso pozornost dejstvu, da je glavna ovira, ako bi se ne vodila politika sporazuma, St. Radić. Eto, o tem bi morali jutri razpravljati v Zagrebu.

## PREISKAVA V HRVATSKI SELJAČKI ZADRUŽNI BANKI BREZUSPEŠNA.

Zagreb, 22. aprila. Preiskovalna komisija, ki jo je imenoval namestnik ministra za trgovino in industrijo dr. Nikić, da točno pregleda poslovanje Hrvatske seljaške zadružne banke, je delala dva dni. Včeraj je ta komisija zaključila svoje delo in kakor se doznava, se niso našle v poslovanju nikake nepravilnosti, temveč je komisija ugotovila, da je delniška glavnica popolnoma vplačana. Ko je prispelo v Beograd poročilo o delu te komisije, je dr. Nikić telefonično odredil, da se komisija takoj vrne v Beograd. Člani komisije Petrović, Hut in podpredsednik hrvatske federalistične seljaške stranke Tomo Jalžabetić so odpotovali v Beograd, medtem ko je član komisije Bašić ostal zaradi svojih privatnih poslov v Zagrebu. Vsa ta preiskava je bila hitro odrejena in še hitreje izvedena.

V poslovanju banke se pri pregledovanju bančnega stanja niso našle nikake nekorektnosti. Komisija je dobila na stavljena vprašanja stvarne odgovore, ki so zabeleženi v zapisniku. Odgovor je bil odklonjen samo na eno vprašanje, ki se tiče tajnosti poslovanja. Komisiji se je pripomnilo, da si lahko sama ustvari zaključke in odgovor na podlagi bančnih knjig, kjer je vse vpisano.

## NAJVISJI SODNIKI NAJ PREGLEDAJO DELO MINISTROV.

Predlog radikalov.

Beograd, 22. aprila. Včeraj so politični krogi govorili o ministriški odgovornosti. Radikali sami so izrazili željo, da se sestavi parlamentarna komisija, v kateri bi naj bilo več sodnikov od apelacije in kasacije. Ta komisija naj bi pregledala delo vseh ministrov. Te naj bi veljalo samo o delu onih ministrov, ki jim še ni poteklo pet let in še torej ni nastopilo zastaranje.



## Ruski bau-bau.

Na Dunaju, 20. aprila.

Zadnje dni zopet straši del Evrope neka nemško-ruska pogodba, katere besedila še danes ne poznamo. Dovolj je, da sta Rusija in Nemčija med seboj v razgovorih in namenjani, da nekaj skleneta v zaščito obojestranskih interesov, pa je del Evrope pokoncu in trepetaje poprašuje: Kaj bo, kaj bo? — Francija dreza Anglijo, naj za božjovoljo nekaj ukrene, češ; Geh' du voran, hast grosse Stiefel an! Gre baje v prvi vrsti za angleške interese, kajli zadaj je tudi Turčija, so torej angleški interesi v Aziji v nevarnosti! Angleži zopet dražijo Francoze, češ, Locarnski pakt postaja iluzoren! — O Italiji pravijo, da so njeni odnosi do Rusije dobri, do Turčije napeti in do Nemčije negotovi, zato se drži nevtralnou.

Kaj je, oziroma, kaj bo s to nemško-rusko pogodbo, bodo tudi slovenski listi gotovo obširneje poročali. Moj namen je danes le ta, da naglasim, koliko važnost poklada ves svet na vsak korak Rusije in Nemčije, dasi je bil že dolejš navajen, gledati na dobre odnose med tema velikanoma. Saj je bila Nemčija prva, ki je stopila v najžejše zveze z boljševiško Rusijo. Nemčija je bila tista, ki je posodila Rusiji najprej svoj duševni kapital. Cele legije nemških inženjerjev, tehnikov sploh, kemikov in druge inteligence so preplavile Rusijo, za njo so drdrali celi vlaki nemških tovarniških izdelkov. — Rusija je ustanovila najprej v Berlinu svoje trgovsko zastopstvo, ki je ogromno in dela kolosalne kupčije, kmalu na to je bilo ustanovljeno trgovsko zastopstvo na Dunaju, ki je danes zasledilo celo veliko palačo Hrvatske eskomptne banke (zagrebške). Tudi to zastopstvo dela velike kupčije, kajti vse, kar Rusija v Avstriji kupuje ali prodaja, gre le po tem dunajskem zastopstvu.

Ravno dve leti je tega, ko sem v »N. D.« priobčeval serijo člankov pod skupnim naslovom »Sedanja in bodoča Rusija«. Ni ga stavka v vseh člankih, ki ne drži še danes. Tam sem govoril tudi o novi ekonomski politiki, takozvani N.E.P. (Novaja Ekonomičeskaja Politika), ki je doma dovolila že svobodno trgovino, a vsa trgovina z inostranstvom je bila državni monopol. Devdeset odstotkov te zunanje trgovine se vrši po berlinskem in dunajskem trgovskem zastopstvu. Je še nekaj rusko-nemških ali rusko-avstrijskih trgovskih družb, kjer je že udeležen zasebni tuji kapital, ali tudi tu ima ruska vlada svoje zastopnike. — Tako so postajale čedalje trdnjše vezi med Rusijo, Nemčijo in Avstrijo, dočim so se razne druge države držale bolj po strani. Najbolj pa se je kisala Jugoslavija, ki je slikala ruskega hudiča na steno, da je mogla z Obznanom strahovati politične nasprotnike vladajočemu režimu. Da niso Rusi pametnejši in bolj slovanški nego smo mi v Jugoslaviji, tedaj bi bila zamera neoprostljiva. Ali Rusi so vedno rekli, da oni taklo čakajo, da Jugoslovane pamet sreča. Do danes takega srečanja še nismo doživeli. — In tako smo doživeli sramotno dobo naše zgodovine, da so bili z Rusi najboljši prijatelji — Nemci, dočim smo mi še danes zasukani v ruske emigrante, ki po svetu Bogu čas in ljudem denar kradejo ter sanjajo o vstajenju carizma, ki bi ne bil ne Rusiji ne nam v srečo!

Evolucija Rusije iz boljševiških utopij v državo zdrave demokracije napreduje še hitreje, nego sem pred dvema letoma napovedoval. — V članku 13. aprila 1924 sem dejal:

»Ali le prekmalu so prihajali tudi voditelji ruskega boljševizma do spoznanja, da ne morejo ogromne Rusije obkoliti s kitajskim zidom, da ne morejo vsemu svetu vsiliti svojih teorij in da morajo začeti tudi oni računati z nazori in vladnimi, gospodarskimi metodami svojih sosedov in ostalega človeštva sploh.«

Zato je bila sklenjena N.E.P., ki je bila že sad nekakega kompromisa z ostalo Evropo, in ta N.E.P. je dobil zadnje dni nov sunek naprej k popolnemu polomu temeljnih utopij boljševizma, vsled česar mora naravno slediti tesnejše zblizanje Rusije z ostalim svetom in predvsem z — Nemčijo. Zato je prišlo tudi do najnovjših pogajanj za tesnejšo zvezo med Rusijo in Nemčijo. Zakaj druge države niso bolj premetene od Nemcev?!

V evoluciji Rusije je namreč tudi N.E.P. bila nova luknja, ki je spravila boljševizem v položaj, da mora iskati novih kompromisov z demokratizmom in pametnim evropskim gospodarskim redom. — Državna banka doživlja s svojim červoncem iste težke preskušnje, kakor skoro vse ostale evropske države. Državni trusti in monopol zunanje trgovine so iz državne banke iztisnili ogromne kredite, da je bil momentani izhod edino le — deflacija, čemur pa je neizogibno sledil padec červonca, ki je bil ponos boljševiškega gospodarstva.

Proti nepričakovanemu padcu celo červonca, ki je zlata valuta, je vlada: 1. omejila kredite — in 2. je pritegnila zasebni kapital tudi v zunanjo trgovino. S tem je državni monopol omajal in — zopet je Rusija za najusodopolnejši korak bližja ostali Evropi. Zasebni kapital more ustanovljati tudi industrije, ter na svoj račun kupovati surovine v inozemstvu, kar je ogromnega pomena za nadaljni razvoj ruskega gospodarstva in stikov z ostalim svetom.

Tudi to fazo v ruski evoluciji so najprej spoznali Nemci, ki so stopili z Rusijo v nove dogovore za — nove, tesnejše zveze. Nemci delajo, Francoze in Angleži pa čivkajo in se tresejo pred novim rusko-nemškim bav-bavom! Kdo je pametnejši?!

Cehi imajo majhen delež dobička iz ruske evolucije. Češkoslovaška ima v Rusiji svoja diplomatska zastopstva, posebno pa ima tam trgovske organizacije, ki vsaj nekoliko zaposlujejo češko industrijo.

Dr. Beneš je brez dvoma eden najpospešnejših evropskih diplomatov. On se je že davno sprijaznil z novo Rusijo. Zato pa ruski emigranti zabavljajo proti njemu. In vsi vemo, koliko se je dr. Beneš že trudil, da bi dosegel v Mali ententi — priznanje. SSSR. Naletel je posebno v Jugoslaviji na gluh ušesa, kakor jaz, ki sem že v »N. D.« 15. aprila 1924, napisal besede: »Nočem dati svetov, mej takoj oficijelno priznava SSSR itd., rečem le: V Rusiji je izključena danes vsaka revolucija, njena bodočnost je v zdravi evoluciji, na kateri bi tudi mi mogli imeti majhen delež, za kar bi o svojem času želi bogato hvaležnost.

Napovedana evolucija je na zmagovitem pohodu, Jugoslavija pa se usmraja v svojem balkanskem zapečku ter v pisani družbi loja kakor pes v luno proti rusko-nemški nevarnosti — —! Ali res hočemo v zadnjem trenutku, ki se nam morda še ponuja, definitivno zapraviti simpatije velikega ruskega naroda? A. G.

## ITALIJANSKO-GRŠKI TAJNI DOGOVOR.

»Chicago Tribune« izjavlja, da mora sporočiti glavne določbe grško-italijanskega tajnega dogovora glede Turčije. Dogovor obsega te točke:

1. Obe državi bosta podpirali v Turčiji propagando za obnovo kalifata.
2. Grčija naj dobi z vojno proti Turčiji vse v prejšnji vojni izgubljeno ozemlje.
3. Italija dobi vse južno ozemlje Male Azije in sicer ob južni železnici do Egerdinja in do Seleniti in treh jezerov.
4. Jugoslavija bo kompenzirana z aneksijo Albanije.
5. Če bi Turčija napadla Grško, ji priskoči Italija z bočnim napadom na Turčijo na pomoč.

Ameriški list nadalje zatrjuje, da je Chamberlain na zadnjem sestanku z Mussolinijem v Rapallu pristal na to, da bo Anglija v tem konfliktu nevtralna. Nasprotno pa je Mussolini obljubil, da odneha s fašistovsko propagando v Indiji in da bo podpiral britanske aspiracije na Mosul.

Dogovor, kakor ga objavlja ameriški list, izgleda le malo verjeten. Zlasti glede Jugoslavije. Vendar pa kaže odkritje ameriškega lista, da ni mobilizacija Turčije brez vzroka in da Italija v resnici pripravlja nekaj proti Turčiji.

### OBROČ SE KUJE.

Tajnik fašistovskih tujezemskih zvez Bastiniani odputuje v Budimpešto, Sofijo, Carigrad in Solun, da pregleda delovanje tamošnjih fašistovskih organizacij.

Tako se glasi uradno obvestilo. Neurando obvestilo pa bi se glasilo, da stopi pri tej priliki tudi v stik s tamošnjimi nacionalističnimi organizacijami v svrhu složnega rovarstva proti Jugoslaviji.

Tega neuradnega obvestila seveda v našem zunanjem ministru ne bodo uvaževali, ker mi smo patentirani prijatelji Italije — in menda tudi patentirani slepci.

## Politične vesti.

— **Zaupnica posl. Puclju.** Načelstvo SKS je imelo v sredo dne 21. t. m. sejo. Na seji je bila soglasno sprejeta zaupnica poslanca Puclju, nelepa gonja »Jutra« in »Slovenca« proti poslancu Puclju pa z zaničevanjem obsojena. Kmetstva misel živi in napreduje. Hrvaskemu seljačkemu klubu je bila odposlana s seje brzojavka, ki se glasi: »Načelstvo SKS je na današnji seji izreklo popolno zaupanje poslancu Puclju in odobrilo njegov postopek v zadnjih vladnih krizah. Ravnotako odobruje odločen nastop predsednika HSS Stefana Radića proti korupciji v državi, za delo v narodni skupščini ter varovanje naše kmetijske pravde. Pipan, načelnik SKS.

— **Občni zbor SKS se vrši v nedeljo dne 25. aprila ob 10. uri dopoldne pri »Levu« na Gosposvetski cesti.** Dnevni red: 1. Poročilo načelstva o svojem delovanju in o delovanju obeh okrožnih odborov. 2. Poročilo tajništva. 3. Poročilo odsekov. 4. Volitve strankinih funkcionarjev. 5. Slučajnosti. — Za občni zbor vlada med podeželskim ljudstvom veliko zanimanje.

— **Posl. Puclj o položaju.** V »Kmetsem listu« je objavil posl. Puclj uvodnik »Za kaj gre?« V uvodniku pojasnjuje vzroke sedanje krize in pravi, da ni glavni vzrok izstopa St. Radića iz vlade v njegovih izjavah, temveč v oni stari velikosrbski hegemoniji in v boju za oblast, ki ga vodi stari Pašić. V balkanskem smislu da je N. Pašić zelo dober politik, ki je imel dosedaj proti vsakemu nasprotniku uspeh. Razcepil in uničil je zemljoradnike, razcepil in oslabil muslimane v Bosni, razdvojil in uničil je džemijet, razbil in za vedno oslabil demokrate. Edin trn v peti mu je še ostala Hrvatska seljaška stranka. Najprej je dal Hrvat v roke hrvaskemu »strokovnjaku« g. Pribeševiću, ki pa tudi tekom šestih let ni mogel ukrotiti Hrvatov, ker je znal Stefan Radić organizirati hrvatsko ljudstvo. Nato je Pašić ponudil sporazum in hotel Radića v vladi diskreditirati. Toda to se ni posrečilo. Moral je sicer Stefan Radić pogoltniti grenko pilulo proračuna, toda ko se je med tem rana naše notranje korupcije ognjila do zrelosti, je zahteval St. Radić operacijo. Pašić je tedaj hotel odložiti seje skupščine, toda Radić je vztrajal na svoji zahtevi in javnost je bila z Radićem. V boju, ki je nato nastal, pa sta Nikić in Superina zapustila St. Radića. Vem, kaj sta oba govorila še dvajset ur pred novim polaganjem prisega. Opredelitev za slovenskega kmeta po vsem tem ni korist. Na eni strani poštenost in borba za kršitelja ljudstva, na drugi pa zvijača in beg od dela. Zato bolj kakor kdaj kličem: tesnejše in še bližje s hrvaskimi kmeti pod vodstvom g. Stefana Radića.

— **Turška je na straži.** V londonskih krogih je vzbudila vest o delni mobilizaciji Turške veliko senzacijo. Ker je jasno, da se ta mobilizacija ni izvršila zaradi mosulskega vprašanja, se smatra, da je delna mobilizacija turške vojske samo odgovor na italijanski imperializem. Turško časopisje poroča namreč, da se vrši na otokih Kastellorica, Leros in Rodos koncentracija italijanskih čet. Nadalje so dobile italijanske tvornice za orožje nalog, da dobavijo grški vojski lahke tanke, aeroplane, težke havbice in 100.000 pušk. Obenem z grškim vpadom v Tracijo bi izvršile italijanske čete napad na Smirno in Adalijo. »Daily Telegraph« poroča k vsem tem vestem, da je neki evropski diplomat v Angori opozoril Mustafa Kemal-pašo, da misli Italija še pred vstopom Nemčije v Zvezo narodov napasti Turčijo, ker bi samo Nemčija nastopila v obrambo Turčije. Od drugih držav tega ni pričakovati, ker ni Turčija članica Zveze narodov. — V vsem je mobilizirala Turčija šest letnikov in je s tem njena vojska podvojena.

— **Francija in Italija.** Bivši min. predsednik Poincaré je objavil članek, v katerem zelo simpatično piše o Mussoliniju in ga hvali. Pravi, da se ne more Mussolinijevi zunanji politiki nič ugovarjati. Če bi imela Zveza narodov podeliti še kak kolonialni mandat, potem bi morala dobiti mandat najprej Italiji in ne Nemčiji. Ker so pa sedaj vsi mandati razdeljeni, ne preostane Italiji nič drugega, kak da kolonije, ki jih ima sedaj, čim boljše upravlja. — S tem kislim nasvetom pa italijanski listi seveda niso zadovoljni in zahtevajo, da se vprašanje kolonij revirira in Italiji da čim preje mandat nad eno kolonijo.

— **Mussolini in Vatikan.** Razmerje med Vatikanom in fašisti ni tako dobro, kakor pa bi želeli fašisti. Te dni je izšla v Vatikanu tiskana »Papeška letna knjiga«. Pod imenom papeža je natisnjeno: Suveren posvetnih krajev svete rimske cerkve. Ta označba je bila po viharinih pontifikatih Pija X. in Leva XIII. vedno izpuščena, sedaj pa se je zopet pokazala. To smatrajo vsi kot dokaz, da so se odnosi med fašisti in Vatikanom poslabšali.

— **Dr. Beneš je z ozirom na rusko-nemški dogovor poslal zaveznikom noto, v katerem opozarja zaveznike na sledeče:** 1. Če služi turško-ruski dogovor kot vzor, potem se bosta Berlin in Moskva medsebojno o vsem informirala, kar zadeva interese enega ali drugega dela. Bilo bi mogoče, da bi moral nemški zunanji minister poročati Rusiji o vseh tajnih dogovorih, ki bi jih sklenila Nemčija z zavezniki ali Zvezo narodov. 2. V slučaju, da bi prišlo do vojne s sovjeti in ti ne bi bili napadali, nastane vprašanje, kdo ima — ali Nemčija ali Zveza narodov — razsoditi, kdo je napadalec. 3. Kaj bi storila Nemčija po vstopu v Zvezo narodov, če bi ta proglašila bojot nad Rusijo.

— **Vprašanje reforme Zveze narodov.** — V ženevskem »Journalu« poroča zelo vpliven diplomat o spremembah, ki bi se imele izvršiti v Zvezi narodov. Pravi, da je položaj Zveze zelo resen in da bi moglo priti do izstopa raznih držav, in sicer ne najmanj pomembnih, če se ne bi reforma Zveze posrečila. Po njegovem mnenju naj bi vse države, ki imajo stalno mesto v Svetu, na to pravico resignirale in obenem se naj bi število nestalnih držav povečalo od 10 na 12. Vsi člani Sveta bi se volili na dobo 6 let, vsako drugo leto pa bi se ena tretjina na novo izvolila. Nevarnosti, da bi male države majorizirale velike, ni, ker male države vedo, da je vsak sklep brezpomemben, če niso zanj tudi velesile. Moglo bi se pa tudi dovoliti velesilam z ozirom na njih število prebivalstva odstotne glasove.

— **Španija in Zveza narodov.** Zunanji minister Yanguas je imel v Madridu predavanje o Zvezi narodov. Dejal je: Ni bila sicer Španija v Locarnu, toda ni protestirala proti sprejemu Nemčije v Zvezo narodov. Dejansko ima Španija stalno mesto v Svetu Zveze narodov, toda treba je, da ga ima tudi formalno. Nemčija je že izjavila, da bo španske težnje podpirala in v septembru bodo tudi vse velesile in tudi države druge vrste na strani Španije.

— **Nemška vlada za nemške kneze.** Te dni je imela nemška vlada sklepati o kompromisnem zakonu, ki so ga izdelali demokrati, center in del ljudske stranke glede odškodnine, ki se ima plačati nemškim knezom za zaplenbo njih premoženja. Ker je pokazal velik uspeh ljudskega glasovanja v odškodninskem vprašanju, da je na milijone volivcev za brezodškodninsko zaplenbo premoženja bivših nemških knezov, je novo stališče vlade, ki je izjavila, da pomeni kompromisni predlog spremembo ustave, tem manj razumljivo. Jasno je namreč sedaj, da bodo socialisti in komunisti tem lažje dobili 20 milijonov glasov, kolikor je potrebno, da postane njih predlog o brezodškodninski zaplenbi premoženja nemških knezov zakon. S stališča demokracije bi bilo to le pozdraviti, kakor je tudi dobro, da nemška vlada provocira boj, ki bo za reakcionarce po vsej priliki končal s porazom.

— **Bethlen je obiskal gospo Windischgrätz,** da jo pomiri, ker je njen mož še vedno v zaporu. Obisk Bethlena je bil zelo nujen, ker bi imela biti te dni žena Windischgrätz za slišana in bi mogla izpovedati za madjarsko vlado zelo neuporne stvari. Očividno pa je grof Bethlen imel s svojim obiskom popoln uspeh, ker se je gospa Windischgrätz poslužila svoje pravice in izjavila, da noče nastopiti kot priča. Pročes proti ponarejevalcem postaja torej vedno večja farsa in bo končal v pesku, kakor razne druge korupcijske afere.

— **Mirovna pogajanja z Abdelkrimom so prekinjena in se obnove v četrtek.** Na francoski strani je mnogo dobre volje, da se sklepe z Abdelkrimom znosen mir, težave pa delajo Španci, ki hočejo izkoristiti uspeh francoskega orožja. Med drugim zahtevajo Španci izgon Abdelkrima iz Rifa in prepoved, da bi se smel Abdelkrim naseliti v kaki mohamedanski deželi. To zahtevajo pa so delegati Rifa gladko odklonili in ravno tako tudi zahtevajo, da se francoska bojna črta pomakne naprej. Francozi niso za španske zahteve in zato je upanje, da vendar pride do sporazuma pri mirovnih pogajanjih.

## Prosveta.

Spominška predstava ob obletnici smrti režiserja in igralca Narodnega gledališča v Ljubljani Borisa Putjaja bo v dramskem gledališču. Izvajal se bo Dostojevskega roman »Idiot«. V Putjajevi predstavi. — V glavnih vlogah nastopijo: vdova pokojnega ga Navlogah nastopijo: Rogoz in Levart. Pred predblocka ter g. Rogoz in Levart. Pred predblocka ter g. Rogoz in Levart. Pred predblocka ter g. Rogoz in Levart.

Za koncert Češke Filharmonije, ki se bo vršil dne 6. maja t. l. in ga bo izvajalo pod taktirko mojstra Vaclava Talicha 80 članov Češke Filharmonije, so vstopnice od danes dalje na razpolago v Matični knjigarni. Cene od 60 Din do 15 Din, stojišča po 12, dijaška po 8 Din. Dijaška stojišča se oddajajo samo proti legitimaciji.

## Mednarodni kongres duševnih delavcev na Dunaju.

V dneh 6., 7., 8. in 9. aprila t. l. se je vršil na Dunaju internacionalni kongres duševnih delavcev. Jugoslovanska narodna zveza intelektualnih delavcev, ki ima svojo pokrajinsko sekcijo za Slovenijo v Ljubljani, je bila zastopana po profesorju beograjske univerze g. Andonoviću, profesorju ljubljanske univerze dr. L. Pitamiciu, načelniku finančnega ministrstva dr. M. Jovanoviću in V. Djuričeviću. Kongresa so se udeležili še zastopniki avstrijskih, francoskih, angleških, češkoslovaških, rumunskih, poljskih, nizozemskih organizacij. Dunajski »Zentralrat der geistigen Arbeiter« je priredil vsem tem društvom, ki so člani internacionalne konfederacije duševnih delavcev s sedežem v Parizu, sijajen sprejem.

Po svojem značaju in svojih ciljih poskuša navedena internacionalna organizacija delovati v ozkem stiku z dvema napravama društva narodov: s stališča duševnega dela z internacionalnim institutom za intelektualno kooperacijo v Parizu, s stališča organizacije dela, kar se materialne strani tiče, pa z internacionalnim uradom dela v Ženevi. Zlasti vstop v upravo tega urada bi bil v svrhu izboljšanja materialnega položaja duševnih delavcev velike važnosti. Temu se pa sedaj še upirajo velike težkoče. Zato je dunajski kongres sklenil zaprositi upravo internacionalne zveze, da naj poskuša sporazumno z ravnanjem internacionalnega urada dela doseči polnovredno zastopstvo intelektualnih delavcev pri tem uradu.

O nadaljnjih razpravah je potrebno omeniti francosko poročilo o duševni svojini, v tem poročilu se je zlasti opozorilo na razne pomanjkljivosti zakonodaje v tem pogledu ter priporočalo interesantne predloge v svrhu boljše in vsestranske zaščite te svojine.

Izmed referatov, ki so se bavili z uradničkim vprašanjem, je bil najzanimivejši angleški. Na Angleškem obstajajo mešane komisije za ureditev uradniških vprašanj, zlasti glede plač; nad posameznimi komisijami, za vsako posamezno uradniško stroko, je centralna komisija za celo državo, sestojeca iz 27 zastopnikov uradniških organizacij in 27 zastopnikov vlade. Za slučaj, da se ta komisija ne more zjediniti v kakem vprašanju, odloča razsodišče, sestojeca iz enega zastopnika uradništva, enega zastopnika vlade in nevtralnega predsednika. Angleška delega-

cija je priporočala ta sistem, ki uspešno deluje, tudi za druge države, čemur se je kongres pridružil. Jugoslovanska delegacija se je zlasti zavzela za izboljšanje materialnega položaja uradnikov. Kongres je tudi po avstrijskem referatu o privatnih uradnikih izrazil željo, naj se doseže sporazum med uradničkim organizacijami raznih držav pod vodstvom internacionalne zveze v svrhu dosege socialne zakonodaje za uradnike na podlagi najboljših in najnaprednejših zakonov. Češki delegat je poročal o delovanju raznih sekcij (n. pr. umetniške, univerzitetne) internacionalnega instituta za intelektualno kooperacijo v Parizu. Poljski delegat je poročal o raznih načinih intenzivnejšega sodelovanja organizacij duševnih delavcev. Francozi so še poročali o zelo važnem vprašanju kolektivnih pogodb duševnih delavcev, ki obstojajo za nekatere kategorije teh delavcev v Franciji, Nemčiji, Angliji in Italiji.

Material o tem vprašanju se bo za proučevanje poslal vsem udeležnim organizacijam.

Dunajski kongres pomenja etapo v razvoju gibanja duševnih delavcev in njihovega stremljenja doseči boljše bodočnost v materialnem in duševnem oziru. Seveda pa je prva podlaga za dosego tega cilja čim boljša organizacija teh delavcev v vsaki deželi, zato je potrebno, da se tudi v naši državi vsa obstoječa društva uradnikov, literatov, profesorjev, zdravnikov, inženjerjev in kar še vse deluje z umom, pridruži naši narodni zvezi, v Sloveniji najboljši potom »Zveze duševnih delavcev za Slovenijo«, ki ima svoj sedež v Ljubljani, Kongresni trg št. 7.

## Beleške.

Heine in sporazum.

Radić Pašiću (ali pa narobe):

»Selten habt ihr mich verstanden,

Selten auch verstand ich euch —

Pašić Radiću (ali pa narobe):

»Doch, als wir im Dreck uns fanden,

da verstanden wir uns gleich!«

Dokaz. »Jutro« (o »Pucljevi« polomiji):

»Tako je vedno, če se ljudje manjših zmožnosti, a preoblastnega značaja polaste organizacij.« Da je temu res tako, dokazuje zgodovina SDS.



### VZGOJA K TOČNOSTI.

11. Original teh pravil čuva starestinstvo JSS; eno kopijo čuva arhiv dvora Nj. V kralja, a drugo se izroči z mečem zmagovalcu.



Sokol I. vabi še enkrat bratsko članstvo, ki namerava letos na vsesokolski zlet v Prago, da se najkasneje do 8. maja prijavi na Taboru. Na poznejše prijave se ne bo oziralo. — Odbor.

IZ BELEZNICE.

Francoz je rekel: »Najstalniješ valuto ima le Amerika: posodila nam je dolarje in sedaj smo ji dolžni dolarje! V redu!«

V ženevi je bil jako dober zrak. Pa je ena sama brazilska cigara zasmradila vso atmosfero.

Zadnjič sem videl čudovito plesalko. Tako strogo klasične plesne umetnosti še ni bilo: plesalka se sploh ni gibala.

Torej je le res, gospodična Ipsilon je vzorna deklica. Pri njej se zgodi vačših, da ves dan ne gre v kino, da eno celo uro ne poslušajo radio in da celo dolgo minuto molči. (Po »Jugend«.)

Eastern Radio Service

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 7, I. nadst. (palača Jadr. Podun. banke).

Sport.

V meddržavni borski tekmi med Čehoslovasko in Poljsko je zmagala Poljska v floretu 9 : 7, v metu Čehoslovaska 12 : 4 in v sabljah tudi Čehoslovaska 11 : 5.

Novi plavalni rekordi. Erik Rademacher je preplaval v Chicagu 400 y v 5:36.8 in 500 y v 6:59.8 in postavil tako dva nova ameriška rekorda, ker se plavanje na ti razdalji dosedaj ni registriralo v rekordni listi. Šved Arne Borg si je pridobil mojstrstvo Zedinjenih držav v prsem stilu na 500 y v 5:48.8.

Spence pa je preplaval 200 y v prsem stilu v 2:29.6 in zboljšal dosedanj rekord za 2.4 sek.

Hakcah in pariške obločnice. Pred nekaj dnevi se je odigrala v Parizu nogometna tekma pri umetni luči. Listi sedaj razpravljajo igro v toliko ovirala, da je žoga večkrat izginila čez obločnice in se pokazala šele pri padcu. To je bilo usodno za Francoze, kajti žoga se je pojavila vedno nad francoskimi vrati, ne da bi dobil vratar čas za obrambo. Največjo škodo pa so utrpeli obločnice: veletele na tisoč koscev. Radi tega so morali igro večkrat prekiniti, da so popravili črepinje.

SK Ilirija priredi v času od 8.—16. maja jubilejne tekme v lahki atletiki, tenisu, nogometu in hajanu. Vsi poestniki, ne samo tekmovalci, imajo pravico do polovične vožnje sem in nazaj, in sicer za pot v Ljubljano od 1. maja naprej, za povratek pa od 6. do 25. maja in sicer na ta način, da si kupi dotičnik za pot do Ljubljane cel vozni listek, nazaj pa se pelje brezplačno, če se izkaže s potrdilom »Ilirije«, da je posetil eno ali drugo tekmo.

Osbornove zmage. Svetovni rekord v skoku v višino in olimpijski v boju v vee panogah, se je udeležil te dni velike sportne prireditve v Havani, kjer je od osem tekem dobil šest. Bil je poražen samo v metu krogle in teku na 100 y, zmagal pa je v skoku v višino in daljavo, v teku na 110 m čez ograje, v metu diska in kopja in skoku ob palici.

Štirje najboljši atleti v desetboju, namreč Osborn (Amerika), Klumberg (Estonska), Hoff (Norveška) in Yrvöla (Finska) bodo startali v avgustu pri mednarodnih tekmah v Stockholmu. Če se ta vest uresniči, bomo doživeli velezanimivo tekmo, ki bo vsaj za letos odločila, kdo od imenovanih je najboljši lahkoatlet.

Rekord v mušji teži (do 50.8 kg) je postavil 47 kg težki Dunajčan Kasmader, ki je oboje-ročno prosto sunil 75 kg.

Tekma za evropsko mojstrstvo profesionalnih rokoborcev v Hamburgu je trajala ob

zelo dobri udeležbi 60 dni in je imela eleden rezultat: 1. zmagovalec in evropski mojster je Westergaard-Schmidt (Aitona) s 16 zmagami, 2. je Leskinović (Riga) s 16 zmagami in 1 porazom, 3. je Urbach (Köln) s 13 zmagami in 2 porazoma, 4. Czaja (Ogrska) z 8 zmagami in 4 porazi in 5. Romanoff (Rusija) s 4 zmagami in 4 porazi. Velikost teh borcev se giblje med 178 in 193 cm, njih teža je med 120 in 128 kg.

Tekmovanje med aeroplani in avtomobili. V Švici so nedavno izvedli poseben način tekmovalstva, kjer ste konkurirala aeroplan in avtomobil. Letala so imela nalogo, da izsledijo v določenem prostoru postavljen drog, nakar so informirala pridržene jim avtomobile, ki so morali z vso hitrostjo doseči cilj. Te konkurence se je udeležilo 12 ekip, katerih vsaka je sestala iz pilota, opazovalca in avtomobilista. Razporedba je bila sledeča: 1. ekipa »Etienne« 1 : 08 : 18.4, 2. ekipa »Eile mit Weile« 1 : 10 : 44 : 3.

Gospodarstvo.

OBČNI ZBOR ZADRUŽNE GOSPODARSKE BANKE D. D. V LJUBLJANI.

V torek dne 20. aprila ob 11. dopoldne se je vršil v posvetovalnici bančnega poslopija občni zbor Zadružne gospodarske banke d. d. v Ljubljani.

Iz poročila upravnega sveta je razvidno, da je ta ugledni in močni, čisto domači zavod v preteklem letu znatno napredoval. Bilančna postavka dolžnikov se je dvignila v letu 1925 na Din 197,000.000 napram Din 160,000.000 v letu 1924. — Hranilne vloge na knjižice so poskočile od Din 40,000.000 na Din 62,000.000, kar znači povečanje za 55%. Tuja denarna sredstva na knjižicah in tekočih računih so znašala koncem 1925 okroglo Din 230,000.000 in so se torej v enem let pomnožila za ca. Din 53,000.000. Celokupni promet v minulem letu je znašal čez 10 in pol milijard dinarjev in je bil za 50% večji kot v letu 1924.

Kljub splošnemu napredku izkazuje zavod nekaj manj dobička kot za leto 1924 in sicer v prvi vrsti radi dejstva, ker je moral v minulem letu plačati nad Din 1,200.000 več davkov kot v letu 1924. Na podlagi izkazanega dobička v znesku Din 1,475.916.10 je občni zbor sklenil v smislu predloga upravnega sveta razdelitev 10% dividend, če se bo izplačevala pri centrali in vseh njenih podružnicah od 1. maja t. l. naprej in sicer v znesku Din 10 za delnico.

Sledile so volitve v upravni in nadzorstveni svet in so bili izvoljeni v upravni svet gg.: dr. Josip Basaj, dr. Anton Breclj, Karl Ček, dr. Josip Dermastia, Janko Jovan, Srečo Kobi, dr. Jakob Mohorič in Ivan Zabret. — V nadzorstvo so bili izvoljeni gg.: Josip Bugar, dr. Josip Jerič, dr. Anton Jerovšek, Evgen Legat in Martin Steblovnik.

Iz dosedanjega poslovanja tega solidnega zavoda je razvidno veliko zaupanje, ki ga uživa med vlagatelji in v poslovnem svetu, kar mu jamči za sijajno bodočnost.

LJUBLJANSKA BORZA

sreda, dne 21. aprila 1926.

Vrednote: Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 200, bl. 201, zaklj. 201. Blago: Hrastovi neobrobjeni plohi, od 80 mm, 2.80, 2.90, 3, 3.10 m, in 110 mm, 2.20, 2.30, 2.40, 2.50 m, vse od 22 cm napr., media ca 30 cm, fco vag. meja, 3 vag., den. 1080, bl. 1100, zaključek 1080.

Zagreb, 21. aprila. Devize: Newyork ček 53.66—56.96, London izpl. 276—277.2, ček 275.988—277.188, Pariz 188.03—190.03, Praga 168.15—169.15, Curih 1095.6—1099.6, ček 1095.54—1099.54, Dunaj 800.54—804.54, ček 800.65—804.65, Berlin 1351.9—1355.9.

Curih, 21. aprila. Beograd 9.1125, Newyork 5177/8, London 25.18, Pariz 17.2375, Berlin 123.2875, Praga 15.35, Milan 20.8275, Bukarešta 1.99, Sofija 3.74, Dunaj 73.05, Budimpešta 0.007250.

Jack London:

Morski vräg.

Nisem se ustavil, da bi pogledal, kaj se je bilo zgodilo z malim čolnom, ampak sem planil k vrhem najsprednejšega jadra. Jadro je jelo opletati z glasnimi poki, ko se je deloma polnilo z vetrom in praznilo; ko sem jih pa zasukal in napol vse svoje moči vsakokrat, kedar je jadro opletnilo, sem ga počasi okrenil proti vetru. Enega sem zavedam: storil sem, kar sem mogel. Vlekel sem, da sem si odril konec prstov; med tem pa ko sem vlekel, sta se najsprednejše jadro in na vrveh razpeto jadro pretrgala in s treskom in reskom sfrčala v morje.

Še vedno sem vlekel; vsakokrat sem z dvojnimi zavojem vrvi obdržal, kolikor sem bil pridobil; tako sem pri vsakem naslednjem opletanju še več pridobil. Zatem je šlo lažje; poleg mene je stal Wolf Larsen, ki je vzel moje vrvi in vlekel sam, dočim sem jaz izmotaval konce vrvi.

»Pritrdi jih,« je zaklical. »Potem pa pojdi z menoj!«

Ko sem bil storil, kakor je velel, sem opazil, da je vzlie vsemu opustošenju in razdejanju vladal nek red. Ladija se je ustavila. Bila je še vedno v sposobnem stanju. Dasi je vihar odnesel ostala jadra, sta bili najsprednje jadro, zasukano proti vetru, in glavno jadro, potegneno nizdol, še v dobrem stanju in hkratu obrčala ladjin rilec v besno morje.

Oziral sem se po čolnu, ko je Wolf Larsen pripravil vrvi za čoln, sem ga ozrl na odvetni strani na veli-

kem valu. Komaj dvajset korakov daleč je tako dobro preračunal gibanje ladje, da smo privozili lepo poleg njega, tako da ni bilo treba nič drugega storiti, kakor da zatakne mo vrvi na obeh koncih in ga dvignemo na krov. Ampak to se ni zgodilo tako lepo kot je pisano. sanc.

Spredaj v čolnu je bil Kerfoot, Oofy-Oofy zadaj, na sredi pa Kelly. Ko smo privozili bliže, se je čoln vzpel na val, mi pa smo se pogrezili v dolino, tako da sem tik nad seboj videl glave treh možakov, ki so se iztegovale preko stranice in gledale dol. V naslednjem hipu smo se mi vzdignili in poleteli kvišku, oni pa so se pogrezili globoko dol pod nas. Neverjetno je bilo, da naslednji val ni treščil ladje nad mičkeno, jajčno lupino.

Toda baš v pravem trenutku sem podal jaz vrv Kanadcu, Wolf Larsen pa hkratu spredaj Kerfootu. Obe vrvi sta bili zatakneni kakor bi trenil, možaki v čolnu so spretno preračunali zibanje ladje in so vsi trije naenkrat skočili na ladijo. Ko je Duh vzdignil svojo plat iz vode, je vzdignil seboj čoln, predno pa se je nagnil zopet na eno stran, smo ga že imeli na krovu in ga zvalili z dnem navzgor na tla. Kerfootu je krvavela levica. Sredinec na roki je bil zmehčan. Vendar ni z nobenim znamenjem pokazal bolečin in je s samo desnico pomagal, da smo privezali čoln na mestu, kamor je spadal.

»Oofy, pomagaj zasukati tisto sprednje jadro!« je velel Wolf Larsen v istem hipu, ko smo bili s čolnom pri kraju. »Kelly, pojdi na zadnji del ladje in popusti glavne vrvi! Ti, Kerfoot, pojdi spred in poglej, kaj se

je zgodilo s kuharjem! Gospod Van Weyden, požurite se zopet vrh jambore in poreži spotoma vse, kar ne spada na svoje mesto.«

S temi besedami je odhitel h krmilu. Ko sem plezal po sprednjih vrveh kvišku, se je ladija počasi odmaknila od vetra. Ko smo se topot pogrezili v dolino in nas je preplaval val, ni bilo več jader, ki bi jih mogla odnesti voda. Ko sem bil na pol pota proti prečnim drogom in me je veter z vso svojo močjo pritiskal ob vrvi, tako da je bilo nemogoče, da bi bil padel, in je ladija ležala po strani, da so jambore ležale vzporedno z vodo, sem pogledal, a ne nizzdol, temveč na krov ladje, skoraj pravokotno od navpične lege. Tam pa nisem videl krova, ampak samo mesto, kjer bi bil krov moral biti; pokopan je bil namreč pod divjo poplavo vala. Iz te vode sta se dvigali dve jambori; to je bilo vse. Duh je bil za trenutek pokopan pod morjem. Ko pa se je umikajoč stranskemu pritisku nagibal zopet nazaj, se je vzravnil in vzdignil krov iz oceana.

Zatem smo divje drveli po razburkanem morju; ves čas sem visel na prečnih drogih liki muha in iskal ostale čolne. Čez pol ure sem uziel drugega; bil že prevržen, da je bil spodnji del zgoraj; obupno so se ga držali Horner, debeli Louis in Johnson. Topot sem ostal zgoraj na jambori in Wolfu Larsenu se je posrečilo zasukati ladijo, ne da bi jo morje poplavelo. Zopet smo privozili do čolna, kakor v prejšnjem slučaju. Vrgli smo možakom vrvi, ki so splezali na krov kot opice. Čoln pa se je razkoliko razbil ob ladijo, ko so ga vlekli kvišku; vendar so ga varno privezali, ker ga je bilo mogoče popraviti.

„GROM“

CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDI-  
CIJSKI BUREAU  
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov brzojavkam: „GROM“.

Telefon int. št. 45-4.

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod ku-  
lantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za  
ekspresne pošiljke.

•Srajce,

promenadne, bele in barvaste,

fason, pentlje, samoveznice, žepne robce, nogavice v  
raznih barvah za gospode in dame, naramnice, toaletne  
.. potrebščine, svilene trakove, čipke in vezanino. ..

Nizke cene. — Velika izbira samo pri

JOSIP PETELINC-U LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

Vrtnarske zadeve

posreduje

Goikova „Vrtnarska šola“ v Kranju.

Zahvala.

Pod vtisom veličastnega spreveda na zadnji poti našega  
dragega ranjkega, gospoda

Antona Foerster-ja

izrekamo prečastiti duhovščini in Vam vsem, ki ste se prišli  
posloviti kot zvesti prijatelji, znanici in čestileci njegovih zaslug,  
Vam, ki ste mu okitili gomilo s cvetjem, Vam gospodom, ki  
ste pristopili k odprtemu grobu, da spregovorite v slovo in Vam  
gospodom pevci iz Ljubljane in Novega mesta za divno petje.  
Vam vsem bodi naša topla, iskrena zahvala, ostane v ljubeu  
spominu prisrčnost utehe, kakoršne nam je bilo vse čaščenje  
nezabnega nam pokojnika.

Novo mesto, dne 20. aprila 1926.

Zalujoča rodbina.

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—,  
vsaka nadaljna beseda 50 par.

DOŠLO!

Vrtnice, dalje,

gladiole ravnokar došle v  
različnih barvah. Lepo-  
tična grmovja, sadike cvet-  
lic in zelenjadi priporoča  
Ivan Simene, vrtnar, Ljub-  
ljana, Gradišče 12.

DOŠLO!

Postranski

zaslužek

primerno za vsakogar. —  
Pojasnila proti znamki 1  
dinarja. Propagandna re-  
klamna družba z o. z.,  
Ljubljana, Selenburgova  
ulica 7/II.

Sejmska

restavracija

se odda za dobo letošnje-  
ga velesejma od 28. juni-  
ja do 5. julija. Krasen pa-  
viljon je opremljen s ku-  
ninjo. Odda se tudi vino-  
toč (lep paviljon na vin-  
skem oddelku velesejma).  
Ponudbe je vložiti pišme-  
no do 15. aprila t. l. na  
Urad Ljubljanskega vele-  
sejma, ki daje tudi vse  
informacije.

Uradnica

s prakso, večša knjigo-  
vodstva, korespondence,  
strojepisja ter vseh pisar-  
niških del išče službe za  
takoj ali pozneje. Ponud-  
be na urpavo dnevnika  
pod šifro »Agilna 50«.

Damam in  
gospodom

se nudi lep zaslužek z raz-  
pečevanjem parfumerije.  
Potreben kapital 200 Din  
za vzorce. — Pisemne po-  
nudbe pod »Postranski za-  
služek« na Propaganda, d.  
z o. z., Ljubljana, Selen-  
burgova ulica 7/II.

Knjigovodkinja

bilančistka, večša dvostav-  
nega knjigovodstva, išče  
za par ur dnevnega ali  
večernega dela. Cenj. po-  
nudbe prosi na upravo li-  
sta pod šifro »Dobra mod«.

Inštruktorja

matematike za VIII. gim-  
nazijo sprejemamo. Ponudbe  
z navedbo honorarja na  
upravo pod: »Vesten«.

Oglašujte v »Narodnem  
Dnevniku«!